

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Μια εφηβική, περιγραφική ματιά στην ένδυση και τη μόδα»

Συγγραφή: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΟΥΦΑΣ

Εφαρμογή: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΟΥΦΑΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Μια εφηβική, περιγραφική ματιά στην ένδυση και τη μόδα

Εφαρμογή σεναρίου

Κωνσταντίνος Γκούφας

Δημιουργία σεναρίου

Κωνσταντίνος Γκούφας

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

2^ο Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Αθηνών

Χρονολογία

Από 18-02-2014 έως 31-03-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

3^η Ενότητα: [Περιγραφή](#)

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής

II. Εικονικός χώρος: Facebook, Twitter, Prezi, Glogster, Wordle.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για την επιτυχημένη εφαρμογή του σεναρίου να έχει προηγηθεί αυτής μια φάση ενημέρωσης και εξάσκησης στο περιβάλλον του Twitter σε προηγούμενα μαθήματα. Πιο συγκεκριμένα, ο διδάσκων προτρέπει τα παιδιά στο σπίτι τους ή στο εργαστήριο πληροφορικής (όταν θα έχουν τη δυνατότητα) να ανοίξουν λογαριασμούς στο Twitter προκειμένου να εξοικειωθούν, ως την έναρξη του σεναρίου, με τις δυνατότητες του συγκεκριμένου περιβάλλοντος. Προκειμένου να γίνει αντιληπτή και η χρήση του για εκπαιδευτικούς σκοπούς, ο διδάσκων προτρέπει τα παιδιά να αναρτούν μικροκείμενα σχετικά με τις απορίες τους για το μάθημα της ημέρας ή να σχολιάζουν αναρτήσεις του διδάσκοντος (άρθρα, υπερσυνδέσμους και κείμενα σχετικά με την ενότητα που πρόκειται κάθε φορά να διδαχθεί).

Γίνεται, λοιπόν, εύκολα αντιληπτό ότι απαιτείται η εξοικείωση του εκπαιδευτικού και των μαθητών με εργαλεία δεύτερου ιστού και συγκεκριμένα με μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, όπως το Facebook και το Twitter. Θα ήταν, επίσης, χρήσιμη η προηγούμενη εμπειρία σε ομαδοσυνεργατικές μορφές δράσης και η εξοικείωση με λογισμικά επεξεργασίας κειμένου και παρουσίασης. Απαραίτητη κρίνεται, τέλος, για την όλη διαδικασία η αξιοποίηση του εργαστηρίου Πληροφορικής και του διαδραστικού πίνακα. Αφήνεται στη διακριτική ευχέρεια του καθηγητή η επιλογή της αρχικής εικόνας και του σχολίου στη φάση της ιδεοθύελλας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κωνσταντίνος Γκούφας, Μια εφηβική, περιγραφική ματιά στην ένδυση και τη μόδα, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

Το συγκεκριμένο σενάριο αντλεί στοιχεία ως προς τη δόμηση του δεύτερου φύλλου εργασίας και τις γνώσεις για τη γλώσσα και τους γραμματισμούς από τα εξής δύο σενάρια, τα οποία και αφορούν την περιγραφή:

- Δημήτρης Κουτσογιάννης, Περιγραφή και μικρή αγγελία: Η μικρή αγγελία ως κειμενικό είδος και η περιγραφή ως μέρος της μικρής αγγελίας, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου, 2012.
- Έλενα Βλαχογιάννη, Βασικά χαρακτηριστικά του κειμενικού τύπου της περιγραφής, όπως αυτή πραγματώνεται στην έντυπη, μονοτροπική αγγελία, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου, 2012.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο βασίζεται στην αξιοποίηση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης τόσο ως παιδαγωγικών μέσων όσο και ως μέσων πρακτικής γραμματισμού. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές σε ομάδες των τριών εμπλέκονται σε μια απαιτητική διερεύνηση, αποκωδικοποίηση, καταγραφή και παρουσίαση του θέματος της μόδας και της ένδυσης, που παρουσιάζεται στην ενότητα 3 και δίνει μια πρώτη τάξεως ευκαιρία στον εκπαιδευτικό να το συνδυάσει με την κριτική επεξεργασία του κειμενικού τύπου της περιγραφής και του ημερολογίου στην «πλατφόρμα» τόσο του Twitter όσο και του Facebook. Προσεγγίζεται ο κριτικός και ο ψηφιακός γραμματισμός από τη στιγμή που οι μαθητές έρχονται σε επαφή και συγκρίνουν παραδοσιακές και νέες μορφές κειμενικότητας με προφανείς συνέπειες για τις εγγράμματες ταυτότητές τους.

Η δομή του σεναρίου αφορά σε έξι στάδια: Ιδεοθύελλα σχετικά με το θέμα και ανάδειξη των πολλαπλών πτυχών του στη σύγχρονη ζωή. Ακολουθεί η επεξεργασία, αποκωδικοποίηση, ανάρτηση και σχολιασμός σχετικά με τα χαρακτηριστικά του κειμενικού τύπου της περιγραφής σε ψηφιακά κείμενα μόδας και ένδυσης. Στη

συνέχεια, η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να διερευνήσει, να περιγράψει και να δομήσει τη δική της οπτική γωνία για ένα άτομο με αναγνωρισιμότητα της προτίμησής της. Μέχρι αυτό το στάδιο εφαρμόστηκε το σενάριο, ενώ παραλείφθηκε το τελευταίο στάδιο που ζητούσε από κάθε μέλος χωριστά των ομάδων να συνεισφέρει με ένα tweet στη δημιουργία του ημερολογίου μιας έφηβης μετανάστριας από τη σχολική της ζωή. Η θεωρία του βιβλίου δε δόθηκε στους μαθητές αλλά επιδιώχθηκε να κατακτηθεί μέσα από τη διερεύνηση και τη σύνοψη των αποτελεσμάτων της δουλειάς τους.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τα τελευταία χρόνια έχουν εισχωρήσει δυναμικά και στην εκπαίδευση καθώς μπορούν να αναβαθμίσουν την εκπαιδευτική διαδικασία, τη διαδραστικότητα και τον εμπλουτισμό του εκπαιδευτικού υλικού. Στο συγκεκριμένο, λοιπόν, σενάριο γίνεται μια απόπειρα τόσο της παιδαγωγικής αξιοποίησης των δυνατοτήτων των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης (Twitter, Facebook) όσο και της αξιοποίησής τους ως μέσων πρακτικής γραμματισμού. Μπορεί να αποτελέσει μια ευτυχή συγκυρία το γεγονός ότι οι μαθητές, δουλεύοντας σε πολύ οικεία –γι’ αυτούς– περιβάλλοντα μεταφέρουν μέρος των εξωσχολικών πρακτικών γραμματισμού τους στη σχολική αίθουσα και, συνεπώς, γίνονται πιο δεκτικοί στη μάθηση. Αν ανατρέξουμε σε έρευνες για το συγκεκριμένο θέμα (Κουτσογιάννης 2007), θα διαπιστωθεί ότι «η εκτός σχολείου κατάκτηση του νέου γραμματισμού από τα παιδιά αποτελεί για αυτά μια ευχάριστη εμπειρία σε αντίθεση με ό,τι γίνεται στο σχολείο. Οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται ευρύτατα από τα παιδιά εκτός σχολείου ως ψυχαγωγικά μέσα και ως μέσα πρακτικής γραμματισμού». Αποτελεί, λοιπόν, μια παιδαγωγική πρόκληση ο κριτικός ενοφθαλμισμός των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης στη μαθησιακή διαδικασία. Οι δυνατότητες που μπορούν να προσφέρουν στη δημιουργία

αυθεντικών περιστάσεων επικοινωνίας και συλλογής αυθεντικού γλωσσικού υλικού που μπορεί να αξιοποιηθεί στην πρόσληψη, παραγωγή και δημοσίευση λόγου (Κουτσογιάννης 2012) είναι μόνο ένα δείγμα της δυναμικής τους. Μέσα από τις συγκεκριμένες διδακτικές πρακτικές του σεναρίου, που χαρακτηρίζονται από κονστρουκτιβιστικές και κοινωνικοπολιτισμικές θεωρήσεις, οι μαθητές μπορούν να αναγνωρίσουν τις δυνατότητες του micro blogging, να συγκρίνουν τις παιδαγωγικές δυνατότητες δύο δημοφιλών μέσων και να διαπιστώσουν ότι τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης αποτελούν ένα παράδειγμα περιβάλλοντος μάθησης, υποστηρικτικού εργαλείου και ψηφιακής κοινότητας.

Με τον τρόπο αυτό αναφύονται οι νέοι γραμματισμοί κατά τη διάρκεια της διδακτικής πορείας και γίνεται αντιληπτό το πόσο οι μαθησιακές και ερευνητικές δραστηριότητες αλλάζουν μέσα από τη συνεργασία, τη δικτύωση και τα επικοινωνιακά εργαλεία της νέας κοινωνικής-δικτυακής εποχής. Πιο συγκεκριμένα, υιοθετούνται στοιχεία του κινήματος των Πολυγραμματισμών, καθώς οι μαθητές ασκούνται στη λειτουργική αξιοποίηση ηλεκτρονικών μέσων πρακτικής γραμματισμού (επεξεργαστής κειμένου, μέσα κοινωνικής δικτύωσης) και μούνται σε γνωρίσματα της νέας κειμενικής πραγματικότητας που έχουν να κάνουν με τη ρευστότητα και την πολυτροπικότητα των ηλεκτρονικών κειμένων, τα νέα κειμενικά είδη που αναφύονται εξαιτίας των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης. Σημαντικό, εδώ, είναι να τονιστεί ότι η συνύπαρξη των σημειωτικών τρόπων χρειάζεται να είναι λειτουργική και όχι αθροιστική (Κουτσογιάννης 2010: 76). Επομένως, η επικοινωνιακή «ισχύς», ζητούμενο της γλωσσικής διδασκαλίας, μετατίθεται από τον απόλυτο έλεγχο ενός τρόπου επικοινωνίας στον έλεγχο του συνδυασμού των πολλαπλών επιλογών επικοινωνίας (Kress 2000: 116).

Η σχολική τάξη, με αυτό τον τρόπο, μετατρέπεται σε μια ανοιχτή κοινότητα με κυρίαρχα στοιχεία ένα αναβαθμισμένο κοινωνικο-συνεργατικό περιβάλλον, τον διαμοιρασμό μαθησιακών πόρων, τη συνεργατική νοητική χαρτογράφηση, τη συνεργατική εργασία και παραγωγή κειμένων και παρουσιάσεων. Βέβαια, θα πρέπει

να προσεχθεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι, σύμφωνα με έρευνες, οι μαθητευόμενοι θέλουν να διατηρήσουν τα προσωπικά τους δίκτυα μακριά από τις εκπαιδευτικές τους υποχρεώσεις. Δεν θέλουν να είναι διαρκώς διαθέσιμοι στους διδάσκοντες ή να βομβαρδίζονται με ακαδημαϊκές πληροφορίες. Το όλο ζήτημα απαιτεί λεπτούς χειρισμούς και σεβασμό από τον διδάσκοντα του εξωσχολικού χρόνου του μαθητή. Η χρήση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης για εκπαιδευτικούς σκοπούς από μόνη της δεν αποτελεί πανάκεια και δεν προεξοφλεί μια επιτυχημένη μαθησιακή διαδικασία. Σε αυτό συνηγορεί και η έρευνα του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Συμβουλευτικός σταθμός) για τη χρήση του Facebook στην Ελλάδα από μαθητευόμενους (Παπάνης 2008), όπου μεταξύ των άλλων συμπεραίνει ότι η πολύωρη ενασχόληση με τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης μειώνει την επιθυμία για δημιουργικές δραστηριότητες κατά τον ελεύθερο χρόνο τους. Τέτοια στοιχεία είναι χρήσιμο να μελετηθούν, προκειμένου να γίνει αντιληπτό ότι τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης δεν μπορεί να είναι ο αυτοσκοπός αλλά, βεβαίως, και το άλλοθι για να δικαιολογούν οι μαθητές την πολύωρη χρήση του υπολογιστή στην εργασία που τους έχει ανατεθεί.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να αναρωτηθούν για τις εμπειρίες, τις οπτικές, τις αξίες και τα πρότυπα που δημιουργεί ο χώρος της ένδυσης και της μόδας.
- Να παρατηρήσουν τις ενδυματολογικές διαφοροποιήσεις που επιτάσσουν οι κοινωνικές και επαγγελματικές νόρμες και περιστάσεις.
- Να αντιληφθούν τον τρόπο με τον οποίο οι κυρίαρχες ενδυματολογικές νόρμες επηρεάζουν τη δική τους ταυτότητα αλλά και την ταυτότητα των άλλων.
- Να πάρουν κριτική απόσταση σε πρακτικές και μέσα που έχουν άμεση σχέση με τον κόσμο και τη ζωή των εφήβων, όπως είναι η μόδα.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να κατανοήσουν τον ρόλο των λεξικογραμματικών επιλογών στη συγκρότηση του συγκεκριμένου κειμενικού τύπου και είδους.
- Να κατακτήσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του κειμενικού τύπου της περιγραφής, όπως αυτή πραγματώνεται σε ποικίλες εκδοχές των δημοσιευμάτων μόδας και ένδυσης. (Αναλυτικότερα, στόχος είναι να κατακτήσουν οι μαθητές τον τρόπο οργάνωσης της περιγραφής ως κειμενικού τύπου, τη σημασία της πληρότητας και της σαφήνειας-ακρίβειας σε μία περιγραφή, τον τρόπο εκφοράς του σχολίου και της κατασκευής της οπτικής γωνίας).

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Οι μαθητές εξοικειώνονται με τον τρόπο συγκρότησης του κειμενικού τύπου της περιγραφής μέσα από κείμενα που αφορούν τη μόδα και την ένδυση.

Νέοι γραμματισμοί

Επιδιώκεται να ασκηθούν οι μαθητές:

- Στη συνεργατική παραγωγή λόγου εκμεταλλευόμενοι τις δυνατότητες των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης αλλά και του επεξεργαστή κειμένου και τη διευκόλυνση που παρέχουν στους χρήστες τους με τη ρευστότητα του ηλεκτρονικού κειμένου, τη σύγχρονη και την α-σύγχρονη επικοινωνία, τη διαμοίραση υλικού, την κριτική, την από κοινού παρουσίαση.
- Στην κατανόηση, παραγωγή και ανάρτηση πολυτροπικών κειμένων σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα (Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης) και συγκεκριμένα:
  - στην αποκωδικοποίηση των μηνυμάτων της εικόνας (οπτικός γραμματισμός),
  - στην κατάλληλη αξιοποίηση της εικόνας για την κατασκευή νοήματος (οπτικός γραμματισμός),

- ο στον λειτουργικό συνδυασμό εικόνας και γραπτού κειμένου (πολυτροπικός γραμματισμός) (Κουτσογιάννης 2012).

Κριτικός Γραμματισμός

Σε ένα βαθμό υπηρετείται ο κριτικός γραμματισμός με βάση τον τρόπο με τον οποίο συνυπάρχουν και αξιοποιούνται από τους μαθητές, για τις δραστηριότητές τους, τα σημειωτικά συστήματα και οι πόροι των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης (Facebook, Twitter). Η παιδαγωγική αξιοποίηση ορισμένων χαρακτηριστικών των δύο αυτών περιβαλλόντων, μέσα από τη χρήση τους για τη μία ή την άλλη δραστηριότητα, οδηγεί τους μαθητές να τα κρίνουν και να τα συγκρίνουν με βάση και τα κειμενικά είδη που επαρκέστερα υποστηρίζονται από τον καθένα.

Διδακτικές πρακτικές

Μέσα από τις δραστηριότητες του σεναρίου οι μαθητές ασκούνται στο:

- Να οικοδομήσουν τη γνώση μέσω της διερευνητικής μάθησης διαδραματίζοντας ενεργό ρόλο στη διαδικασία.
- Να αναπτύξουν μέσα από τις σχεδιασμένες ομαδοσυνεργατικές πρακτικές την έννοια του κοινού στόχου.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες αναζήτησης και επιλογής της κατάλληλης κάθε φορά πληροφορίας.
- Να επιλέγουν την κατάλληλη γλώσσα, ύφος και επίπεδο λόγου ανάλογα με το είδος και τον επιδιωκόμενο σκοπό του παραγόμενου κειμένου.
- Να εξοικειωθούν με τις δυνατότητες της δυναμικής γραφής που προσφέρουν τα προγράμματα επεξεργασίας κειμένου στη διαδικασία παραγωγής λόγου.
- Να ασκηθούν στη συνεργατική παραγωγή λόγου μέσα από τα εργαλεία του Web 2.0 και να το συγκρίνουν με προηγούμενες πρακτικές τους.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία αποτελεί το σχετικό κεφάλαιο για την Ένδυση στην 3η Ενότητα του σχολικού εγχειριδίου για την ενδυμασία και τη μόδα αλλά και την περιγραφή (Έκφραση-Έκθεση, Α΄ τεύχος, σ. 137-199). Πέρα από το γεγονός αυτό, η εμπειρία έχει δείξει ότι κάθε φορά που διδάσκεται η συγκεκριμένη ενότητα με σημείο αναφοράς τη μόδα και την ένδυση, οι μαθητές δείχνουν ζωνφό ενδιαφέρον και φέρονται πολύ πρόθυμοι να συζητήσουν και να εμμείνουν πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Σύμφωνα με αυτά που ισχύουν στο [Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών](#) (2011-2012) για την Έκφραση-Έκθεση Α΄ Λυκείου σε γλωσσικό και αξιακό επίπεδο επιδιώκονται τα ακόλουθα:

- Η κειμενική ποικιλότητα ως χαρακτηριστικό των γλωσσών σε άμεση συνάρτηση με την ποικιλότητα και τη δυναμική των κοινωνικών πρακτικών και των κοινοτήτων, όπου ανήκουν και κατανοούνται τα κείμενα.
- Η απόκτηση δεξιοτήτων ψηφιακού γραμματισμού, απαραίτητων για τη χρήση τους ως εκπαιδευτικών μέσων και μέσων προσωπικής έκφρασης και επικοινωνίας.
- Να αναπτύξει (ο μαθητής) την ικανότητα να περιγράφει προφορικά διάφορα αντικείμενα, επιλέγοντας την κατάλληλη για την περίσταση γλωσσική ποικιλία, οργάνωση και οπτική γωνία της περιγραφής.

Παράλληλα τονίζεται ότι με τη διδασκαλία της ενότητας οι μαθητές «έχουν την ευκαιρία να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να μεθοδεύεται ένα περιγραφικό κείμενο, τη γλώσσα που αρμόζει σε αυτό, καθώς και να ασχοληθούν με το σχόλιο και την οπτική γωνία στην περιγραφή. Επίσης, δίνεται η δυνατότητα να μελετηθούν και να παραχθούν κείμενα περιγραφής ενός χώρου ή κτιρίου, ενός

ατόμου, ενός έργου τέχνης, λειτουργιών και διαδικασιών». Σύμφωνα με το [βιβλίο του εκπαιδευτικού](#) (σσ. 223-225) αναφέρεται ότι επιδιώκεται ο μαθητής:

- Να χρησιμοποιεί με τον κατάλληλο τρόπο εποπτικά μέσα σε προφορικές περιγραφές.
- Να ανιχνεύει την οργάνωση της περιγραφής σε διάφορα αντικείμενα.
- Να κατανοήσει ότι κάθε περιγραφή γίνεται από μια ορισμένη οπτική γωνία, ανάλογα με την οποία επιλέγονται και προβάλλονται κάποια στοιχεία του περιγραφόμενου αντικειμένου. Η οπτική γωνία του συντάκτη του κειμένου γίνεται, άλλωστε, φανερή από τα σχόλια που εκφράζει ορισμένες φορές για το περιγραφόμενο αντικείμενο.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης αποτελούν το ψηφιακό περιβάλλον δραστηριοποίησης των μαθητών με συνέπεια η τάξη να μετατρέπεται σε μια αντίστοιχη ψηφιακή κοινότητα μελών που μελετούν, παράγουν, αναρτούν, σχολιάζουν και γενικότερα αλληλεπιδρούν.

Κείμενα

- [Flow magazine, Ζέφη Καλίτση, Εφηβεία και μόδα: πώς βλέπουν οι έφηβοι τη μόδα](#)
- [Blue Planet, Βαρβάρα Βουτσινά, Η μόδα στρέφεται στην οικολογία](#)
- [Η Αυγή, Τσερεζόλε Ε., Ο Μίκι και η Μίνι... με ισλαμική ενδυμασία...](#)
- [BHMADONNA, Το νέο wrap dress](#)
- [BHMADONNA, Η ομορφιά δεν έχει ηλικία](#)
- [Marie Claire, Όλγα Δριτσοπούλου, Fashion Forecast: τα βυζαντινά κοσμήματα των Dolce & Cabbana](#)
- [Marie Claire, Όλγα Δριτσοπούλου, Πώς θα φορέσετε σωστά τις πλατφόρμες](#)
- [BHMAMEN, Καινούριος στον Louis Vitton](#)

- [BHMAMEN, Το στιλ του Ryan Gosling](#)
- [BHMAMEN, Η χειμερινή συλλογή του Zegna](#)
- [News.gr, Από ποιόν εφευρέθηκαν τα ρούχα;](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Προεργασία για την εφαρμογή του σεναρίου: εργαστήριο Η/Υ με διαδραστικό πίνακα (μισή διδακτική ώρα): Οι μαθητές του τρίτου τμήματος της Α΄ Λυκείου πριν την έναρξη του σεναρίου είχαν ενημερωθεί αδρομερώς από τον διδάσκοντα για την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου και για τα εργαλεία που θα χρησιμοποιούσαν. Λόγω φόρτου εργασίας και έλλειψης χρόνου δε κατέστη δυνατή η αρχική οδηγία του σεναρίου που προέβλεπε την ανάρτηση και τον σχολιασμό κειμένων πριν την έναρξη της εφαρμογής του. Προκειμένου να αναπληρωθεί το συγκεκριμένο κενό, ο διδάσκων εξοικονόμησε και αξιοποίησε μισή διδακτική ώρα, ώστε οι μαθητές να εξοικειωθούν με τα περιβάλλοντα εργασίας και ιδιαίτερα με το Twitter. Έτσι, στο τελευταίο μισάωρο του δίωρου που προηγήθηκε της έναρξης της εφαρμογής μια μαθήτρια, ύστερα από πρωτοβουλία που πήρε και σε συνεννόηση με τον διδάσκοντα, ανέλαβε με επιτυχία να δείξει στους συμμαθητές της τις βασικές λειτουργίες του Twitter και να τους βοηθήσει να ανοίξουν λογαριασμούς σε αυτό αλλά και πως θα γίνουν «ακόλουθοι» μεταξύ τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι μαθητές ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό στη συγκεκριμένη ενέργεια, ιδιαίτερα όταν είδαν έναν από αυτούς να μετατρέπεται για λίγο σε «δάσκαλο» της τάξης.

Αυτό με τη σειρά του οδήγησε μια άλλη μαθήτρια να ζητήσει να ανοίξει την κλειστή, για λόγους προσωπικών δεδομένων, ομάδα στο Facebook – που προβλέπονταν από το σενάριο – να εγγράψει τα μέλη της τάξης σε αυτή και να βολιδοσκοπήσει τις προτιμήσεις τους για το όνομα που θα έδιναν σε αυτή. Ενώ, λοιπόν, το αρχικό σενάριο προέβλεπε ότι ο διδάσκων θα είχε αναλάβει να κάνει επίδειξη του Twitter και να έχει έτοιμη την ομάδα στο Facebook, αποδείχθηκε ότι ο παραπάνω «ελιγμός» είχε ιδιαίτερα ευεργετικά αποτελέσματα στην τάξη και

γιγάντωσε, κατά κάποιον τρόπο, τις προσδοκίες των μαθητών για το τι θα επακολουθούσε, ιδιαίτερα από τη στιγμή που συνειδητοποίησαν ότι παίρνουν, από την πρώτη στιγμή, πρωτοβουλίες, συνδιαμορφώνουν τη ροή του σεναρίου και συμμετέχουν ενεργητικά στη διδακτική πράξη μέσω της, έστω και σε μικρό βαθμό, αλληλοδιδασκτικής μεθόδου.

Βέβαια, από την άλλη κάποιος θα μπορούσε να πει ότι οι μαθητές όταν έρχονται σε επαφή, κατά τη διάρκεια του μαθήματος, με τις ΤΠΕ και τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης επιδεικνύουν αυθόρμητα αυτό τον ενθουσιασμό, χωρίς αυτός απαραίτητα να συνδέεται με τη συνειδητοποίηση της παιδαγωγικής αξιοποίησης των ΤΠΕ. Είναι, λοιπόν, στο χέρι του εκπαιδευτικού με τις κατάλληλες διδακτικές παρεμβάσεις και σχεδιασμό να εκμεταλλευτεί αυτό τον οίστρο των παιδιών, προκειμένου να αναδείξει την πρόσθετη παιδαγωγική αξία που προκύπτει από την χρήση των ΤΠΕ. Επίσης, αξίζει, στατιστικά έστω, σε αυτό το σημείο να αναφέρουμε πως από τους 27 μαθητές, οι 26 διέθεταν λογαριασμό στο Facebook, ενώ μόνο οι 6 από αυτούς διέθεταν λογαριασμούς στο Twitter.

1^η φάση: εργαστήριο Η/Υ με διαδραστικό πίνακα ή προβολικό (2 ώρες) (twitter)-ενημέρωση για το σενάριο και ιδεοθύελλα-συζήτηση: Οι μαθητές στην αίθουσα των υπολογιστών σε ολομέλεια, με την έναρξη του μαθήματος ενημερώθηκαν πολύ σύντομα για τα βήματα που θα ακολουθηθούν στο συγκεκριμένο δώρο. Χωρίστηκαν αυτόβουλα σε εννιά ομάδες των τριών ατόμων. Με τη συγκεκριμένη σύνθεση επιχειρήθηκε από τη μία να διευκολυνθούν οι μαθητές με μικρή εμπειρία στην εργασία σε ομάδες και από την άλλη να υπάρξει και ο χώρος για μια πιο εκτεταμένη συνεργασία. Είναι χαρακτηριστικό ότι, ενώ το συγκεκριμένο τμήμα είχε συνηθίσει να δουλεύει σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων, δε χρονοτρίβησε καθόλου να χωριστεί σε τριάδες χωρίς προβλήματα και «διενέξεις». Αργότερα, τονίστηκε από κάποιους μαθητές ότι μπροστά στον ενθουσιασμό τους για να ξεκινήσουν τη δουλειά τους δε τους πείραξε που ξαφνικά έπρεπε να αλλάξουν τη σύνθεση των ομάδων τους. Σε

αυτό, βέβαια, μπορεί να τονιστεί ότι έπαιξε ρόλο η καλή «χημεία» και οι αγαστές διαπροσωπικές σχέσεις που υπάρχουν στο συγκεκριμένο τμήμα. Ίσως, σε ένα άλλο τμήμα η απόπειρα αυτή να απαιτούσε πιο λεπτούς χειρισμούς από τον εκπαιδευτικό.

Στη συνέχεια, ένα μέλος της κάθε ομάδας άνοιξε στον υπολογιστή, με τους κωδικούς του, τις σελίδες με την ομάδα του Facebook (το όνομα αυτής Next Top Model) και του Twitter (βρίσκοντας την προσωπική σελίδα του διδάσκοντος σε αυτό με τις αναρτήσεις του σχετικά με το σενάριο). Δόθηκε στους μαθητές το [πρώτο φύλλο εργασίας](#) το οποίο είχε παράλληλα αναρτηθεί, για διευκόλυνση, στην ομάδα μας στο Facebook (βλ. *Τεκμήρια*, εικόνα 1). Τους ζητήθηκε να διαβάσουν προσεκτικά τη πρώτη δραστηριότητα του φύλλου εργασίας που αφορούσε τον σχολιασμό, εν είδει ιδεοθύελλας, των αναρτήσεων του διδάσκοντος στο Twitter ([εδώ](#) κι [εδώ](#), βλ. και φάκελο *Συνοδευτικό Υλικό*, kawakubo, palaiolithiki). Η τελευταία μάλιστα φωτογραφία είχε τοποθετηθεί ως κεντρική φωτογραφία του προφίλ του διδάσκοντος και συνοδεύονταν και από το άρθρο [«Από ποιον εφευρέθηκαν τα ρούχα»](#).

Στους μαθητές δόθηκαν 10 λεπτά προκειμένου να συζητήσουν για τις λέξεις κλειδιά που θα «τουίταραν» (βλέπε *Τεκμήρια*, εικόνα 10, εικόνα 11) και να διαβάσουν και το άρθρο. Εν τω μεταξύ είναι χρήσιμο εδώ να αναφερθεί πως τη διαδικασία εφαρμογής του σεναρίου παρακολουθούσαν δύο μεταπτυχιακές φοιτήτριες και ένας συνάδελφος, που ενδιαφέρονταν να παρακολουθήσει τη διαδικασία. Στη συνέχεια, η κάθε ομάδα εξηγούσε πολύ σύντομα τις λέξεις κλειδιά που κατέγραψε. Οι παρατηρήσεις και οι λέξεις-κλειδιά των παιδιών ήταν πράγματι πολύ εύστοχες και διευκόλυναν στο έπακρο μια πολύ γόνιμη κουβέντα στην ολομέλεια. Τα παιδιά κατέγραψαν και σχολίασαν τις πολλαπλές διαστάσεις της ένδυσης και της μόδας στην καθημερινότητα, την κοινωνική, πολιτική και καλλιτεχνική ζωή. Τη συνέδεσαν με σύγχρονα προβλήματα (ανορεξία, φονταμενταλισμός, θέση γυναίκας, διαφήμιση) και με την παρέμβαση του διδάσκοντος χτίστηκε μια «νοητή» γέφυρα από το παρελθόν (η ένδυση ως ανάγκη επιβίωσης) στο παρόν (από την ένδυση στη μόδα ως χαρακτηριστικό της

προσωπικότητας, εκκεντρικότητα, τέχνη, διαφήμιση, βιομηχανία της μόδας).

Η δεύτερη ώρα κρίθηκε σκόπιμο να αφιερωθεί στη συνέχεια και την ολοκλήρωση του σχολιασμού των tweets όλων των ομάδων αλλά και στη δραστηριότητα που αρχικά προβλέπονταν να γίνει στο σπίτι. Πιο συγκεκριμένα, είναι χαρακτηριστικό ότι η κάθε ομάδα αναδεικνυε και μια διαφορετική πτυχή του θέματος προς πραγμάτευση. Έτσι, ενώ το αρχικό σενάριο προέβλεπε ότι η δεύτερη και τρίτη ώρα θα αφιερώνονταν στη β' φάση του σεναρίου, ο διδάσκων έκρινε ότι θα ήταν καλό να ολοκληρωθεί η δεύτερη αυτή ώρα αυτή με δραστηριότητες της πρώτης φάσης.

Μόλις η συζήτηση σχετικά με την καταγραφή των λέξεων-κλειδιών ολοκληρώθηκε, τα παιδιά κλήθηκαν να διαβάσουν τα άρθρα του πρώτου φύλλου εργασίας και να τα σχολιάσουν, προσθέτοντας και τους δικούς τους υπερδεσμούς ή εικόνες ή τραγούδια που θα έβρισκαν σε σχετική τους αναζήτηση. Εν τω μεταξύ –και για να μην υπάρξει κενό στη ροή των δραστηριοτήτων– ο διδάσκων αξιοποίησε την παρουσία των φοιτητριών ζητώντας τους, ενώ η συζήτηση βρισκόνταν σε εξέλιξη, να δομήσουν ένα [Wordle](#) με τις πιο συχνά απαντώμενες λέξεις-κλειδιά των ομάδων. Μόλις, λοιπόν, ολοκληρώθηκε η συζήτηση τα παιδιά ήταν σε θέση να δουν το Wordle της ιδεοθύελλάς τους (Συνοδευτικό υλικό, εικόνα 2). Το αρχικό σενάριο ζητούσε από τον διδάσκοντα να δομήσει δύο tweets με τις κύριες λέξεις-κλειδιά, κάτι που όμως θα δημιουργούσε ένα μικρό κενό και μπορεί να χάνονταν πολύτιμος χρόνος σχετικά με τη συγκέντρωση των μαθητών στη δραστηριότητά τους και τη δυνατότητα του εκπαιδευτικού να απαντά σε απορίες και να παρεμβαίνει διακριτικά. Το συγκεκριμένο διδακτικό συμβάν αναδεικνύει την ανάγκη ευελιξίας στην τάξη, όταν υπάρχει ένα συγκεκριμένο πλάνο αλλά και την αξιοποίηση οποιουδήποτε διδακτικού πόρου (έμφυχου ή άφυχου) προκειμένου να μη διαταράσσεται η ομαλή ροή του μαθήματος. Τέλος, αποτελούν χαρακτηριστικό του μαθητικού ενδιαφέροντος, για το συγκεκριμένο σενάριο, τα σχόλια των παιδιών κατά τη διάρκεια της δεύτερης ώρας αλλά και στο σπίτι τους στο Twitter για τις δημοσιεύσεις των υπόλοιπων παιδιών.

Συγκεκριμένα, άνοιξε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση με αντικείμενο τη μόδα, την επιρροή της στον άνθρωπο και τις υπερβολές αυτής (βλ. *Τεκμήρια*, εικόνες 9, 12, 13 και 14).

2^η φάση: αίθουσα υπολογιστών με διαδραστικό πίνακα ή προβολικό (2 ώρες) (facebook). Διερεύνηση και αποκωδικοποίηση της περιγραφής στη μόδα – ενδυμασία – πρότυπα και lifestyle: Οι μαθητές μέσα από τους λογαριασμούς τους στο Facebook (ένας λογαριασμός ενεργός για την κάθε ομάδα) μπήκαν στην ομάδα που έχει δημιουργηθεί από τον διδάσκοντα στο συγκεκριμένο περιβάλλον για τις ανάγκες του σεναρίου και μελέτησαν και διερεύνησαν, με τη βοήθεια του δεύτερου φύλλου εργασίας (*Τεκμήρια*, εικόνα 3), τους υπερδεσμούς που είναι σχετικοί με την ένδυση και τη μόδα (οι υπερδεσμοί έχουν να κάνουν με κείμενα, εικόνες και βίντεο σχετικά με στιλιστικές επιλογές από διαδικτυακά περιοδικά (Marie Claire, BHMADONNA, BHMAMEN)).

Η θεωρία της περιγραφής δεν τους δόθηκε αλλά τους ζητήθηκε, μέσα από τη διερεύνησή τους, να εντοπίσουν, να αποκωδικοποιήσουν και να καταγράψουν τον τρόπο με τον οποίο περιγράφονται τα άτομα ή τα αντικείμενα [επιλογή παράθεση οργάνωση λεπτομερειών, παραγωγική οργάνωση, ακρίβεια-σαφήνεια στην περιγραφή (μεθόδευση περιγραφής)/ επιλογή κατάλληλων φράσεων, κυριολεκτική και μεταφορική χρήση της γλώσσας στην περιγραφή (γλώσσα περιγραφής)/σχόλιο και οπτική γωνία στην περιγραφή]. Εστίασαν, επίσης, στην επιλογή των σημειωτικών τρόπων και της γλώσσας σε σχέση με το τι ταυτότητες και πρότυπα κατασκευάζονται. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες ήταν σίγουρα απαιτητικές και αυτό φάνηκε από τις συζητήσεις που είχαν στις ομάδες τους αλλά και από τις ερωτήσεις και τις απορίες που διατύπωναν προς τον διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Συλλογιστική πορεία του λόγου

γενικό → ειδικό
→ παραγωγικό

Εργασία 1: απάντηση στην ερώτηση 1 του Δεύτερου Φύλλου Εργασίας, βλ. και Τεκμήρια/εργασίες 2ου Φύλλου Εργασίας/μόδα.

Ο εκπαιδευτικός προσεγγίζοντας τις ομάδες που είχαν συγκεκριμένες απορίες δεν τους έδινε έτοιμες απαντήσεις αλλά με στοχευμένες παρατηρήσεις, παραδείγματα, εστίαση στα κείμενα και προσπάθεια βιωματικής ανάκλησης εκ μέρους των παιδιών προσπαθούσε να διαμεσολαβήσει και να διευκολύνει την κατάκτηση της γνώσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι κάποιες ομάδες προσπαθούσαν να απαντήσουν χωρίς να ανατρέχουν συστηματικά στα κείμενα που τους είχαν δοθεί. Δεν είναι τυχαίο ότι οι συγκεκριμένες ομάδες είχαν και τις περισσότερες απορίες και δυσκολίες. Ο διδάσκων χρειάστηκε να τους επισημάνει και να τους δείξει έμπρακτα την αξία του να ανατρέχουν συχνά στο κείμενο προκειμένου να απαντήσουν στοχευμένα. Εδώ αναδεικνύεται η ανάγκη της εκμάθησης του τρόπου με τον οποίο οι μαθητές θα μεθοδεύουν τη διερεύνηση και την καταγραφή των συμπερασμάτων τους.

Παρατηρήθηκε, επίσης, ότι δύο από τις ομάδες θεώρησαν ότι θα έπρεπε να

απαντήσουν σε όλες τις ερωτήσεις για κάθε κείμενο ξεχωριστά τη στιγμή που με αφορμή όλα τα κείμενα τους ζητούνταν μια συνολικότερη αποτίμηση. Οι περισσότερες απορίες από το δεύτερο φύλλο εργασίας είχαν να κάνουν με την ερώτηση 4 (*Τι είδους ταυτότητες και πρότυπα κατασκευάζονται μέσα από τις συγκεκριμένες γλωσσικές και σημειωτικές επιλογές;*). Παρακάτω βλέπουμε ένα παράδειγμα της δυσκολίας αυτής.

Τι είδους ταυτότητες και πρότυπα κατασκευάζονται μέσα από τις συγκεκριμένες γλωσσικές και σημειωτικές επιλογές;

- Ο κάθε άνθρωπος ανάλογα με το είδος ρούχων που προτιμάει δημιουργεί μόνος του διαλέγοντας συγκεκριμένα κομμάτια το δικό του αποτέλεσμα και το δικό του χαρακτήρα.
- Η επιλογή του καθενός στο ρουχισμό οφείλεται στα πρότυπα που δημιουργούνται καθώς τα ρούχα προβάλλονται. Ένα πολύ καλό παράδειγμα είναι τα μοντέλα των οποίων η δουλειά είναι να εκπνέουν με επιτυχία προς τον δέκτη τον χαρακτήρα του ρούχου.
- Έτσι βλέποντας ο καθένας τα μοντέλα διαλέγει το δικό του πρότυπο και από αυτό εξαρτάται και η επιλογή του στον τρόπο ντυσίματος.
- Επιπλέον ο χώρος στον οποίο παρουσιάζεται το αντικείμενο παίζει σημαντικό ρόλο στο πως θα εκλάβει ο δέκτης την προσωπικότητα του ρούχου.

Εργασία 2: απάντηση στην Ερώτηση 4 του Δεύτερου Φύλλου Εργασίας, βλ. και Τεκμήρια/εργασίες 2ου Φύλλου Εργασίας/σενάριο.

Η συγκεκριμένη ερώτηση αναδεικνύει πτυχές του κριτικού γραμματισμού και της μεταγνώσης και κρίθηκε σκόπιμο από το διδάσκοντα να επιμείνει ιδιαίτερα στην κατανόησή της από τους μαθητές, διαφορετικά η κατακτημένη γνώση κινδυνεύει να μείνει αποπλαισιωμένη και να περιοριστεί μόνο στο στάδιο της διερεύνησης και της αποκωδικοποίησης. Έγινε, λοιπόν, προσπάθεια σύνδεσης του συγκεκριμένου θέματος με τη θεματική των προτύπων και των ειδώλων που είχε συζητηθεί 15 μέρες πριν στα

θέματα της εφηβείας και η συγκεκριμένη παρέμβαση λειτούργησε ευεργετικά, ώστε να αντιληφθούν τα παιδιά τη σύνδεση της δραστηριότητάς τους με τις γνώσεις για τον κόσμο.

Αναφορικά με την αξιολόγηση, στο μεσοδιάστημα μέχρι και την επόμενη φάση τα κείμενα σχολιάστηκαν από τον διδάσκοντα και τους μαθητές σπίτι τους, έγιναν 'like' και με αυτό τον τρόπο προετοιμάστηκε και το έδαφος για την επόμενη φάση του σεναρίου. Πρέπει να σταθούμε στην προθυμία των μαθητών να σχολιάσουν και σε αυτή τη φάση, μέσω του Facebook, τη δουλειά των υπόλοιπων ομάδων. Η πληθώρα και η ποιότητα των σχολίων αναδεικνύει την επιτυχία του εγχειρήματος, την αλληλεπίδραση και την ουσιαστική αξιολόγηση της διαδικασίας (*Τεκμήρια*: εικόνες 4, 5, 6).

3^η φάση: αίθουσα υπολογιστών με διαδραστικό πίνακα ή προβολικό (2 ώρες) (facebook). Παρουσίαση και αξιολόγηση στο διαδραστικό πίνακα εργασιών και σχολίων και σύνοψη των συμπερασμάτων των ομάδων: Ενώ η συγκεκριμένη φάση προβλέπονταν από το αρχικό σενάριο να διαρκέσει μία διδακτική ώρα, υπήρξαν δύο παράγοντες που την επιμήκυναν κατά μία ακόμη διδακτική ώρα: η επιθυμία όλων των ομάδων να παρουσιάσουν και να σχολιαστούν σε πραγματικό χρόνο –και όχι μόνο διαδικτυακά– και η παρουσία συναδέλφων στο εργαστήριο ως ετεροπαρατηρητών στα πλαίσια της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας.

Παρουσιάστηκαν, λοιπόν, οι δουλειές των ομάδων με τα σχόλια που τους έχουν γίνει. Συζητήθηκαν και συνοψίστηκαν τα αποτελέσματα της διερεύνησης και των απαντήσεων των παιδιών, προκειμένου να ξεκαθαριστούν και να δοθεί έμφαση σε ζητήματα που αφορούν το κειμενικό είδος της περιγραφής και των χαρακτηριστικών της. Η ολομέλεια στάθηκε ιδιαίτερα στις ερωτήσεις 4 και 5 του δεύτερου φύλλου εργασίας, όπου αναπτύχθηκαν ενδιαφέροντα σχόλια και αναδείχθηκε, έτσι, η πρόσθετη παιδαγωγική αξία, που προσέφεραν οι ΤΠΕ την παιδευτική διαδικασία. Παράλληλα, αναδείχθηκαν ιδιαίτερα κρίσιμες πτυχές στάσεων ζωής και κριτικού

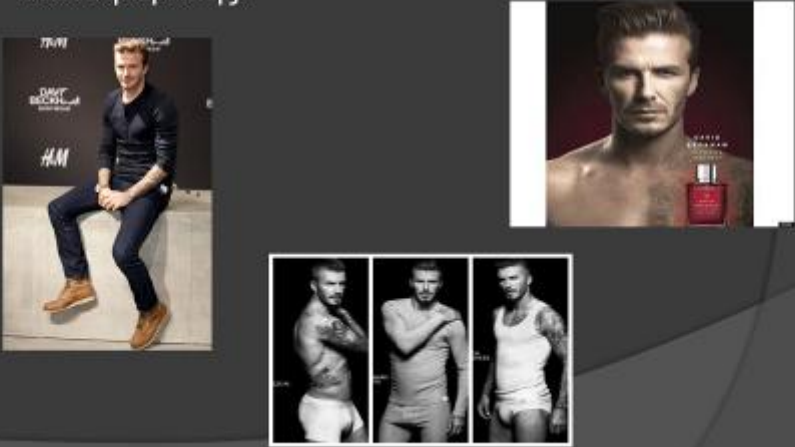

γραμματισμού και ο ρόλος του έφηβου ως μελλοντικού πολίτη και ως εγγράμματος υποκειμένου σε ένα πολυσύνθετο, παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Με βάση τη συγκεκριμένη συζήτηση και τα συμπεράσματα από αυτή, ο διδάσκων περιέγραψε προφορικά τα κριτήρια με τα οποία θα αξιολογούνταν οι εργασίες της επόμενης φάσης. Θεωρήθηκε περιττό να υπακούσει στο αρχικό σενάριο που ήθελε τους μαθητές να στέλνουν μέσω Twitter τα βασικά κριτήρια με τα οποία θα αξιολογούνταν τα κείμενά τους, βασισμένα στα συμπεράσματα της προηγούμενης φάσης σχετικά με την περιγραφή.

4^η φάση: αίθουσα υπολογιστών με διαδραστικό πίνακα ή προβολικό (2 ώρες) (facebook). Αναζήτηση, περιγραφή και μια εναλλακτική οπτική γωνία σχολιασμού της επιλογής τους (π.χ μια διασημότητα): Οι ομάδες άνοιξαν από την κλειστή ομάδα Next top model το [τρίτο φύλλο εργασίας](#) (και *Τεκμήρια*, εικόνα 7) και συζήτησαν για το πρόσωπο που θα περιέγραφαν, αναζήτησαν και βρήκαν υλικό (φωτογραφίες, βίντεο, συνεντεύξεις, πρωτοσέλιδα), το αποθήκευσαν στο περιβάλλον που προτιμούν (Word, PowerPoint, Facebook). Οι ομάδες προτίμησαν το PowerPoint και το Prezi προκειμένου να συνδυάσουν εικόνα, ήχο και γραπτό λόγο. Η χρήση αυτών των σημειωτικών πόρων στο τελικό τους προϊόν υπήρξε, ως επί το πλείστον, εύστοχη και ξεκάθαρα διαμορφωμένη. Σκοπός τους υπήρξε να διερευνήσουν το στυλ του προσώπου που επέλεξαν, τις ενδυματολογικές του προτιμήσεις, την κίνησή του, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, το πρότυπο ζωής που προβάλλει, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της πιθανής αναγνωρισιμότητάς του και το τι μπορεί να κρύβεται πίσω από τις επιλογές του. Οι επιλογές των παιδιών είχαν να κάνουν κυρίως με πρόσωπα της επικαιρότητας (ηθοποιούς, αθλητές, τραγουδιστές) (βλ. *Τεκμήρια*, Εργασίες 3ου Φύλλου Εργασίας). Τέλος, λόγω έλλειψης χρόνου δεν τους ζητήθηκε να οργανώσουν την περιγραφή της επιλογής τους από μια άλλη οπτική γωνία (π.χ ένας ψυχολόγος, ένας κληρικός), που θα διαφοροποιούνταν από τις δικές τους διαπιστώσεις. Οι μαθητές ανέρτησαν τις εργασίες τους στο Facebook και τις

σχολίασαν. Το ίδιο έκανε και ο διδάσκων (*Τεκμήρια*, εικόνα 8).

Εξαιτίας της ιδιαίτερης σχέσης του με τη μόδα έχει συμμετάσχει σε πολλά **διαφημιστικά για ρούχα και κυρίως εσώρουχα** αλλά και για άλλα προϊόντα όπως αρώματα και πολλές φορές θεωρούνταν μοντέλο και όχι ποδοσφαιριστής.

Εργασία 3: David Beckham, βλ. Τεκμήρια, Εργασίες 3ου Φύλλου Εργασίας.

❣️❣️❣️
Πασίλιες για τον πόνο του άλλου

Εσύ τις παίρνεις
κάποιοι άλλοι
σταματούν να πονάνε

❉ Τα χρήματα αυτά χρησιμοποιούνται για να βοηθήσουν, στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο, ασθενείς αποκλεισμένους από ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Εργασία 4: Javier Bardem, βλ. Τεκμήρια, Εργασίες 3ου Φύλλου Εργασίας.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο φύλλο εργασίας για την ιδεοθύελλα στο twitter σχετικά με τη μόδα-ένδυση (φάση 1):

Αφού δείτε την κεντρική ανάρτηση στο twitter και τη συζητήσετε με την ομάδα σας:

- να αναρτήσετε σε ένα tweet τις σχετικές έννοιες που συνδέονται, με βάση την εμπειρία και τις γνώσεις σας, με τη μόδα-ένδυση.

Μετά από τη συζήτηση και την ενημέρωση που θα ακολουθήσει στην ολομέλεια, αναλαμβάνετε το κάθε μέλος ξεχωριστά να:

1. Διαβάσετε στο σπίτι σας τα παρακάτω άρθρα:

- (http://www.flowmagazine.gr/article/view/Efhvia_k_moda_pws_vlepoun_oi_efhv_oi_th_moda/category/quality_of_life,
- http://www.blue-planet.gr/index.php?ID=green-business&Rec_ID=1509,
- <http://www.parousiazw.gr/world/2-%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%82/49575-i-17xroni-pou-pasxizei-na-afisei-piso-tis-ti-nevriki-anoreksia#.UhxvIRv8F1G>
- <http://archive.avgi.gr/ArticleActions/show.action?articleID=625989>

2. Αναρτήσετε ένα ή και περισσότερα tweets σχετικά με το πώς συνδέονται αυτά με πτυχές και προβλήματα της σύγχρονης ζωής.

3. Αναρτήσετε και τους δικούς σας σχετικούς υπερδεσμούς.

2^ο φύλλο εργασίας για τη διερεύνηση του κειμενικού τύπου της περιγραφής στον κόσμο της μόδας (φάση 2):

Μελετήστε τους υπερσυνδέσμους που σας δίνονται:

- <http://www.tovima.gr/vimadonna/fashion/article/?aid=520591>
- <http://www.tovima.gr/vimadonna/fashion/article/?aid=519417>
- <http://www.marieclaire.gr/fashion/news/article/2749/fashion-forecast-ta-byzantina-kosmhmata-twn-dolce-gabbana/>
- <http://www.marieclaire.gr/fashion/style/article/2729/pws-tha-foresete-swsta-tis-platformes/>
- <http://www.tovima.gr/vimamen/style/article/?aid=473444>
- <http://www.tovima.gr/vimamen/style/article/?aid=440125>
- <http://www.tovima.gr/vimamen/style/article/?aid=439299>

Αποστολή σας είναι να αποκωδικοποιήσετε τον ρόλο της περιγραφής, όταν αυτή χρησιμοποιείται σε κείμενα μόδας και ενδυμασίας. Μπορείτε να κρατήσετε σημειώσεις (ηλεκτρονικές ή χειρόγραφες) με τις παρατηρήσεις σας. Παρακάτω σας δίνονται ενδεικτικά κάποιοι άξονες που μπορούν να καθοδηγήσουν τη διερεύνησή σας:

1. Με ποιον τρόπο οργανώνονται τα στοιχεία, οι λεπτομέρειες και η πορεία της περιγραφής; Ακολουθείται κάποια συγκεκριμένη σειρά; (Θυμηθείτε την πορεία του λόγου στους συλλογισμούς).
2. Είναι επαρκή τα στοιχεία που δίνονται για την περιγραφή; Αποδίδουν με σαφήνεια και πιστότητα τα γνωρίσματα του αντικειμένου/προσώπου; Ποια είναι εκείνα τα μέρη του λόγου που χρωματίζουν και αποσαφηνίζουν την περιγραφή;
3. Με ποιον τρόπο οι σημειωτικοί πόροι (κείμενο, εικόνα, βίντεο) μεθοδεύουν την προσέλκυση του ενδιαφέροντος του δέκτη; Τι προσφέρει ο κάθε πόρος στην

περιγραφή; Πώς συλλειτουργούν κείμενο και εικόνα αναφορικά με τον ρόλο του κάθε στοιχείου στην κατασκευή του μηνύματος;

4. Τι είδους ταυτότητες και πρότυπα κατασκευάζονται μέσα από τις συγκεκριμένες γλωσσικές και σημειωτικές επιλογές;
5. Μπορείτε να εντοπίσετε σχόλια στα κείμενα που σας δίνονται και να τα διαχωρίσετε από την περιγραφή; Πώς κατασκευάζονται αυτά;

Να καταγράψετε ως ομάδα με ανάρτηση στο Facebook τα συμπεράσματα της διερεύνησής σας χρησιμοποιώντας, αν θέλετε, και εικόνες ή βίντεο που παραπέμπουν στα προς μελέτη κείμενα.

Σημείωση: Να φροντίσετε οι αναρτήσεις σας να είναι λιτές και περιεκτικές

3^ο φύλλο εργασίας για τη διερεύνηση του κειμενικού τύπου της περιγραφής στον κόσμο της μόδας (φάση 4 και 5):

Ήρθε η ώρα να δομήσετε το δικό σας περιγραφικό κείμενο για ένα πρόσωπο που θα επιλέξετε ύστερα από συζήτηση και θα δημοσιευτεί στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης για ανατροφοδότηση.

1. Να βρείτε στο διαδίκτυο υλικό (φωτογραφίες, βίντεο, συνεντεύξεις, πρωτοσέλιδα) που αφορούν το πρόσωπο της επιλογής σας.
2. Να αποθηκεύσετε στο περιβάλλον που προτιμάτε (Word, Ppt, Facebook) το υλικό σας και να συζητήσετε και να διερευνήσετε, κρατώντας σημειώσεις (ηλεκτρονικά) σχετικά με:
  - το στυλ και τις ενδυματολογικές του προτιμήσεις,
  - την κίνησή του και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του,
  - το πρότυπο ζωής που προβάλλει,
  - τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της πιθανής αναγνωρισιμότητάς του,
  - το τι μπορεί να κρύβεται πίσω από τις επιλογές του.
3. Να φροντίσετε:
  - Να διαμορφώσετε την κατάλληλη δομή και οργάνωση των πληροφοριών και των σημειωτικών πόρων (κείμενο, εικόνα, βίντεο), ώστε να καθίσταται ευδιάκριτο το ποια χαρακτηριστικά αποδίδονται με τον κάθε πόρο.
  - Να διακρίνεται από σαφήνεια και πληρότητα.
  - Να είναι ευδιάκριτη η οπτική σας γωνία.
  - Να λάβετε υπόψη σας ότι θα δημοσιευτεί σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα (Facebook).
4. Αφού ετοιμάσετε την περιγραφή της επιλογής σας να οργανώσετε σε ένα σύντομο κείμενο την περιγραφή του προσώπου επιλογής σας από ένα άλλο άτομο, με διαφορετική οπτική γωνία (π.χ κληρικός, ψυχολόγος, αγρότης).

Σημείωση: Εναλλακτικά, ως περιβάλλον εργασίας μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [Prezi](#) ή το [Glogster](#) ή το [Linoit](#) και στη συνέχεια να αναρτήσετε τον σχετικό σύνδεσμο σε Facebook και Twitter.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το συγκεκριμένο σενάριο ενέχει βασικά χαρακτηριστικά του σχεδίου εργασίας και θα μπορούσε να αποτελέσει πρόταση για πολιτιστικό πρόγραμμα ή πρότζεκτ τετράμηνης διάρκειας με τις κατάλληλες τροποποιήσεις και προσθαφαιρέσεις. Θα μπορούσε, για παράδειγμα, να συνδυαστεί ποσοτική και ποιοτική έρευνα με ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις γύρω από την καταναλωτική συμπεριφορά της ελληνικής οικογένειας σε εποχή οικονομικής κρίσης. Επίσης, θα είχε ενδιαφέρον η έρευνα να συσχετιστεί με κοινωνικά στοιχεία (π.χ. μήπως οικογένειες προνομιούχων στρωμάτων με γονείς ανώτατης εκπαίδευσης προτιμούν άλλο είδος προϊόντων, π.χ. επώνυμα ρούχα). Επίσης, ως προς το τελικό προϊόν, θα είχε ενδιαφέρον να υπάρξει από τη μία σύνταξη ενημερωτικού φυλλαδίου και από την άλλη πόστερ προκειμένου να συγκριθούν τα δύο κείμενα ως προς τις ιδιαιτερότητές τους.

Παράλληλα, θα μπορούσαν να διερευνηθούν μια σειρά από κρίσιμα ζητήματα που προάγουν τον κριτικό γραμματισμό των εφήβων όπως: αν προτιμούνται επώνυμα προϊόντα που διαφημίζονται και τι είδους διαφημίσεις είναι αυτές που προωθούν τα πιο συχνόχρηστα προϊόντα. Να ανιχνεύσουν τη σύσταση των ρούχων, τη περιγραφή, τα χρώματα, τη θέση του ραφιού που μπαίνουν τα προϊόντα αυτά. Να πάρουν οι μαθητές συνέντευξη από τον υπεύθυνο του καταστήματος για τον τρόπο που διευθύνεται ένα κατάστημα ένδυσης και υπόδησης και πώς τοποθετούνται τα προϊόντα. Ποια είναι η οπτική που επιβάλουν στον καταναλωτή ένα προϊόν και η διαφήμισή του και η διακίνησή του; Τι υποκείμενα κατασκευάζει;

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το συγκεκριμένο σενάριο απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό, προετοιμασία και προσεκτική διαχείριση των προσωπικών δεδομένων (ο λόγος για τη χρήση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης). Είναι, όμως, εφικτό μαθητές και εκπαιδευτικός να

κερδίσουν πολλά από αυτή την απόπειρα που συνδυάζει πρωτοτυπία, έρευνα, σύγχρονα κειμενικά είδη και οργανική ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Εναλλακτικά, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί Wiki της τάξης για τους συναδέλφους που προβληματίζονται από την εκπαιδευτική χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βλαχογιάννη, Ε. 2012. *Βασικά χαρακτηριστικά του κειμενικού τύπου της περιγραφής, όπως αυτή πραγματώνεται στην έντυπη, μονοτροπική αγγελία*. Διδακτικό σενάριο για τη Νεοελληνική Γλώσσα (Α΄ Λυκείου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. *Περιγραφή και μικρή αγγελία: Η μικρή αγγελία ως κειμενικό είδος και η περιγραφή ως μέρος της μικρής αγγελίας*. Διδακτικό σενάριο για τη Νεοελληνική Γλώσσα (Α΄ Λυκείου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. 2010. Θεωρητικό πλαίσιο της γλωσσικής διδασκαλίας και αξιοποίηση των ΤΠΕ. Στο *Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης*, τεύχος 3: κλάδος ΠΕ02, Β' έκδοση (σελ.76). Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html [31.08.2013]

Kress, G. 2000. Σχεδιασμός του γλωσσικού προγράμματος σπουδών με βάση το μέλλον. *Γλωσσικός Υπολογιστής* 2. 106-124.

Παπάνης, Ε. 2008. *Ελληνική Κοινωνική Έρευνα: Συμπεράσματα έρευνας για το Facebook*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
http://epapanis.blogspot.gr/2008/06/facebook_25.html [31.08.2013]

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. 2011. *Οδηγίες για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας της Α' τάξης Γενικού και Α' τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου για το σχ. Έτος 2012–2013*.
http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/document/file.php/DSGL-A110/%CE%94%CE%95%CE%A0%CE%A0%CE%A3-%CE%91%CE%A0%CE%A3/odigies_glwssa_gel_esp_2012.pdf [28/07/2013]

ΥΠΕΠΘ & Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. 2006. *Έκφραση-Έκθεση για το Ενιαίο Λύκειο*, τεύχος Α', βιβλίο του καθηγητή. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.